

ТАНЕЦЬ «МОДЕРН» ГАЛИЧИНИ 20-30-х РОКІВ ХХ СТОЛІТТЯ

Погребняк М.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Виявлені та систематизовані різновиди танцю «модерн» Галичини 20-30-х рр. ХХ ст. З'ясовані форми їхньої сценічної презентації. З'ясовані чинники, що сприяли творчій активності місцевих хореографів у галузі танцю «модерн» у цей період. Досліджено стилістичні особливості танцю «модерн» Галичини 20-30-х рр. ХХ ст. Систематизовані польські навчальні заклади танцю «модерн» 20-30-х рр. ХХ ст.

Ключові слова: танець «модерн», Галичина, «вільний» танець, «виразний» танець, ритмопластичний танець, національне мистецтво, західноєвропейські хореографічні школи.

Глибока криза західноєвропейської цивілізації та культури наприкінці ХІХ ст., що була пов'язана, насамперед, з руйнуванням засад раціоналістичного світогляду і появою ірраціоналізму; з такими суспільними явищами, як: поява тоталітарних режимів та прояви песимізму по відношенню до творчих можливостей людини у перспективах розвитку цивілізації, стимулювала народження нових форм сценічної хореографії, і перш за все, танцю «модерн». У ці роки його перші представники заявили про себе регулярними виступами. В 20-30-і рр. ХХ ст. відбувається формування різновидів та становлення шкіл танцю «модерн» в різних країнах світу. Одночасно ці роки стали періодом активного інтересу до танцю «модерн» та швидкого зростання його популярності у Галичині. Характерною стала підвищена увага українських дослідників та шанувальників танцю до проблеми розвитку модерної хореографії. У галицькій періодиці з'являється низка статей, що торкалися цієї проблеми [22].

Проблеми генези танцю «модерн» у Східній Галичині 20-30-х рр. ХХ ст. у своїй науковій праці аналізує В.В. Пастух [20]. Проблемам теорії і історії сучасного сценічного танцю присвячені не численні праці науковців радянського та пострадянського простору К. А. Добротворської, П. Н. Білаша, А. А. Соколова, В. А. Тейдера, О. І. Чепалова, Д. І. Шарикова, М. М. Погребняк, О. М. Шабаліної, О. А. Плахотнюка [8; 1; 23; 24; 26; 28; 22; 27; 21]. Низка статей М. Пастернакової [11-19] у галицьких періодичних виданнях, що мали пізнавально-інформативний характер дають змогу ознайомитися з творчістю представників стилю «модерн» в хореографії цього регіону. Але, стилістичні особливості танцю «модерн» Галичини періоду 20-30-х рр. ХХ ст. та їх систематизація залишаються поза межами існуючих розробок.

Одним з потужних чинників, що сприяли творчій активності місцевих хореографів, стали гастролі західноєвропейських представників різноманітних течій танцю «модерн», значна кількість яких припадає на кінець 20-30-х років ХХ ст. Так, у 1927-му р. у Львівському Великому Театрі відбувся виступ ансамблю сестер Візенталь, очолюваного Гретою Візенталь (1885-1970 рр.), яка закінчила балетну школу при Віденській Опері. Вони презентували віденський напрямок «виразного» танцю і виконали композиції, побудовані виключно на видозмінах елементів віденського вальсу. У 1927-1928-му рр. з успіхом пройшли виступи танцівниці з Берліна

Марії Гremo. До програми її виступу у Станіславі увійшли хореографічні композиції на музику Ф. Шопена («Прелюдія»), І.-С. Баха («Паж»), І. Брамса («Бідермайер»), а також Л. Бетховена, М. Клементі, Л. Деліба [20, с. 8-9].

Найпоширенішою формою сценічної презентації модерних танцювальних напрямків у Галичині стали показові виступи. Вони відрізнялись широким спектром різновидів та форм танцю «модерн», включаючи «вільний», *ритмопластичний*, «виразний» танець, *стилізований народний танець*. У ці роки переважали заходи, у яких об'єднувались вокальні, інструментальні і танцювальні номери. Так, 22-го червня 1922-го р. у Львівському театрі «Уль» відбувся Пластичний вечір, підготовлений Варварою Вольською. Вона була співробітницею Московського Художнього Академічного театру, а у 1921-1923-му рр. – вчителькою *ритмопластики* у Драматичній школі Франчковського при Консерваторії Польського музичного Товариства. В. Вольська презентувала низку сольних пластичних композицій: «Арабський танець», «Пострибуха», «Ніч» на музику І. Падеревського; «Вітер» і «Боротьба з життям» на музику Ф. Шопена; «Неспокій» Р. Шумана; «Кам'яний вік», «Амазонка», «Сольвейг» Е. Гріга [20, с. 22]. Цей публічний виступ преса назвала «видатним хореографічним явищем» у театральному житті Львова [2, с. 4-5]. Захват у публіки викликав ансамблевий танець В. Вольської та її учениць на тему картини Сандро Ботічеллі «Весна», який завершив виставу «тріумфом молодого колективу, серед якого, як зауважив рецензент, були і українки [2, с. 4-5]. Композиція «Хмари» на музику В. Прісовського виконувалась під мелодекламацію.

У своїх постановках В. Вольська використовувала *синтез художнього слова, музики та жести*. У 1923-му р. на вечорі інсценованої лірики Л. Стаффа, за участі учнів Драматичної школи, виконувалось пластичне втілення віршів цього поета під музику Ф. Шопена, Р. Шумана, К. Сен-Санса та інших композиторів [25, с. 26]. У цей період продовжували роботу навчальні заклади, де викладалися ритмічна гімнастика і танець – Драматична школа Фрончківського, музична школа В. Свентковської і Ф. Щепановської (1911-1924-й рр.), музичний заклад М. Рейсс (1912-1939-й рр., з 1934-го р. – вищий навчальний заклад), школа гри на фортепіано М. Турської, Музична школа С. Каспарек (1909-1939-й рр.) – всі у Львові; музична консерваторія у Станіславі, де у 1927-му р. курс ритмічної гімнастики вела Марія Висневська [20, с. 29].

30-і рр. ХХ ст. стали періодом створення і активного функціонування у Галичині спеціальних хореографічних шкіл, що спиралися на педагогічні і естетичні засади західноєвропейських шкіл танцю «модерн» з урахуванням особливостей національних танцювальних традицій. Навчання здійснювалось на курсах приватних музичних і драматичних навчальних закладів, а також на курсах, створених громадськими і культурно-просвітніми організаціями.

Організаційно танцювальні школи поділились на такі класи: а) за предметом навчання – класи ритміки, пластики, гімнастики і т. д.; б) за характером навчання – аматорські і професійні, причому аматорські формувались з урахуванням віку учнів, поділяючись на дитячі і дорослі. Період навчання складав від 1 до 5 років [20, с. 28]. Всі школи спиралися на методіку, головним чином, Е. Жака-Далькроза, «вільного» танцю А. Дункан і «виразного» танцю М. Вігман. Згідно з часописом «Нова хата», перша у регіоні школа ритмопластики була заснована у Львові учителькою руху Оксаною Федів-Суховерською 1-го жовтня 1930-го р. З 1932-го р. у ній діяли чотири курси: дитячий, два для молоді, один жіночий.

Навчальна програма школи спиралась на методіку, у основі якої був синтез «вільного» танцю А. Дункан і евритмії з опорою на українську тематику. До репертуару ансамблю увійшли «Танець тіней», «Театральна румба», «Танець жаб», «Танець хвиль» [20, с. 29-30], танці у драмі «Лісова пісня» на сцені Львівського театру [10, с. 7]. Школа ритмопластики Белли Кац, учениці Гертруди Боденвізер, за оцінками М. Пастернакової, відносилась до кращих закладів такого типу у Польщі. Взятий стиль «вільного танцю» своєї вчительки за основу, Б. Кац продовжила свої пошуки самостійно. Програма виступу її учнів у березні 1936-го р. у Львові складалася з триптиху «Вітражі» на музику І.-С. Баха, гротесково-сатиричних композицій, стилізації народних танців [20, с. 30]. У вересні 1933-го р. курси ритміки для дітей і дорослих за методікою Е. Жака-Далькроза були організовані при Вищому Музичному Інституті імені М. Лисенка. Ними керувала О. Федак-Дрогомирецька. У імпрезах її учнів «Напровесні» (1937-й р.) [20, с. 31], «Діти-дітям» (1938-й р.) були представлені хореографічні композиції на музику Н. Ніжанківського, І.-С. Баха, Р. Шумана, А. Дворжака, Е. Жака-Далькроза, інсценована казка «Чари весняної квітки» О. Бігун [3, с. 8; 6, с. 8; 7, с. 97]. Юні далькрозівці – учні О. Федак-Дрогомирецької успішно виступали у театральних виставах, наприклад, у опері «Ноктюрн» М. Лисенка (рис. 1).

У філіалах Львівського Вищого Музичного Інституту здійснювалося навчання ритмопластиці, хореографії, руху (з 1932-го року Тернопільський філіал), ритміці (Золочівський філіал). За далькрозівською методікою працювали безплатні курси ритміки під керівництвом Марії Пастернакової для дітей «Рідної школи» у Львові [5, с. 10], курси Ірини Паславської-Хомішиниць у Стрії [9, с. 244-247]. У власній школі ритмічної гімнастики навчав колишній балетмейстер львівських театрів Станіслав Фалишевський.

За вігманівською методікою у Львові у цей період працювала трирічна школа артистично-

го танцю Марії Ржечицької-Вайдової [20, с. 30] і школа експресіоністичного танцю М. Броневської, учениці М. Вігман [16, с. 4]. Навчальний план школи М. Броневської був побудований за зразком європейських вігманівських шкіл і включав історію танцю, театру і музики, сольфеджію, ритміку, імпровізацію (пластичну). До найцікавіших її пластичних знахідок, за думкою М. Пастернакової, можна віднести «Марші» С. Прокоф'єва та «Мазурки», що були продемонстровані ученицями школи у Львові у січні 1936-го р.

Рис. 1. Учениці О. Федак-Дрогомирецької [29]

Слід зазначити, що у період 20-30-х рр. ХХ ст. у Польщі існувала низка шкіл танцю «модерн», у яких могли здобути освіту, або удосконалити майстерність танцівники Східної Галичини. До таких закладів відносились варшавські школа ритміки та артистичного танцю Я. Мечинської (існувала з 1918-го по 1939-й рр.), школи П. Ніренської, Р. Сорелл, І. Прусницької, І. Шиманської, школа сценічного танцю Т. Висоцької, студія артистичного танцю Я. Гриневецької і Ф. Браттунні. Школи танцю «модерн» існували у Кракові, Лодзі, Катовіце, Перемишлі, Вільно, Гдині, Ярославі. Там викладали: М. Верницька, Г. Бучинська – у Кракові, С. Базинський, Б. Сідлецька, Г. Гуляницька, К. Пасторська-Рудницька, Г. Гроке – у Варшаві; Г. Блонська – у Познані; З. Янчевська і Г. Пашке-Фалакова – у Лодзі [20, с. 32].

Таким чином, оригінальний стиль виконання представників танцю «модерн» Галичини формувалася на основі об'єднання досвіду західноєвропейських хореографічних шкіл і традицій національного мистецтва.

Так, стиль «вільного» танцю Галини Голубовської-Балтарович вирізнявся неповторною плавністю, натхненням та інтуїтивністю, ніжною музичністю [18, с. 5]. Для її хореографічних композицій була характерна різноманітна тематика («Індійський танок», «Новелета» Р. Шумана, «Венеція» С. Палмгрена) [20, с. 18]. Слідами А. Дункан йшла ще одна талановита виконавиця Олександра Гургула-Шуратова, що володіла, за оцінкою М. Пастернакової, зразковою дисципліною тіла і тонким відчуттям стилю. Їй належать також спроби розробки теоретичних проблем танцю «модерн» (стаття «Ритміка, пластика, штучний танець» та інші) [4, с. 3].

Послідовницею та пропагандисткою ідей А. Дункан була українська танцівниця Олександра Сірополько, випускниця школи Елізабет Дункан у Празі. Вона брала участь у концертних виступах школи, вела курси для українських ді-

тей та молоді, писала статті та ілюстровані доповіді, присвячені творчості А. Дункан і танцю «модерн», відзначаючи активну участь українок у його розвитку. Галицька танцівниця і хореограф Дарія Ніжанківська-Снігурович, випускниця школи ритмопластики О. Суховерської у Львові і балетної школи Мії Славенської у Празі (1936-й р.), не була послідовницею якогось одного напрямку. Її творчість охоплювала ритмопластику з опорою на українську тематику, класичний балет, стилізований український танець.

Оксана Федак-Драгомирецька, випускниця інституту Е. Жака-Далькроза, вела ритміку у Музичному інституті ім. М. Лисенка, а згодом у власній школі поєднала методику Е. Жака-Далькроза з українським музичним матеріалом.

Популярна у Західній Україні танцівниця Олена Гердан-Заклинська вдало використовувала синтез національних танцювальних традицій і модерної пластики («Коломийка», «Дрібушка», «Мавка») [20, с. 17-20].

Збагаченню творчого досвіду галицьких хореографів у галузі «вільного» і стилізованого танців сприяли гастрольні виступи варшавської танцівниці Крисі Левандовської (травень 1935 р.), що показала низку характерних танців у модерній техніці; групи Гертруди Боденвізер, викладачки танцю і гімнастики Віденської музичної академії, що показала у 1936-му р. танці «Обличчя ненависті», «Ти – я», симфонії «Захід Сонця», «Приязнь» та інші [20, с. 10-11].

Гастрольні виступи представників європейського «виразного» танцю – сестер Візенталь (1927-й р.), Рут Сорелл, Георга Гроке [17, с. 8], учнів М. Вігман (1933-й р.; 1937-й р.), Валески Герт (1935-й р.) [13, с. 3], Курта Йосса (березень 1937-й р.) [11, с. 8] сприяли прискоренню розвитку експресіоністичної моделі танцю «модерн».

Яскравими творчими індивідуальностями «виразного» танцю серед галицьких хореографів у цей період можна вважати Дарію Кравців-Ємець, Ірину Голубовську-Гогульську, Олену Гердан-Заклинську, Рому Прийму-Богачевську, Оксану Федак-Драгомирецьку.

Дарія Кравців-Ємець (1916-й р. н., м. Стрий), випускниця школи «виразного» танцю М. Броневської та курсів ритміки О. Федак-Драгомирецької, створила серію самобутніх танців на різні мотиви, демонструючи сакральний підхід до сценічного танцю. Серед них – «Марія Магдалена», «Ангел печалі», «Отче наш» на музику С. Франка; хореографічна картинка у візантійському стилі «Ікони» до «Хоралу» В. Барвінського, яка була показана у релігійному спектаклі «В уквіт Божій Матері» у травні 1937-го р. у Великому театрі Львова. На думку критики, «власна багата психіка і щаслива інтуїція допомогли їй втілити безкровні образи святих» [12, с. 7]. Після закінчення Варшавської студії Рут Сорелл Д. Кравців-Ємець створює цикл танцювальних інтерпретацій віршів Ірини Наріжної у супроводі слів.

Інша послідовниця експресіоністичного танцю – Ірина Голубовська-Гогульська (1917-й р. н.), учениця Марії Верницької у Кракові (асистентки Е. Жака-Далькроза), Віри Заградник (асистентки М. Вігман), Рут Сорелл, Георга Гроке, свідомо уникала у своїй творчості похмурої експресіоністично-містичної тематики.

Рома Прийма-Богачевська (1927-й р. н., м. Перемишль) була випускницею школи ритмопластики за методикою Е. Жака-Далькроза і школи «виразного» танцю М. Броневської (рис. 2).

Рис. 2. Рома Прийма-Богачевська у танку [29]

Оксана Федак-Драгомирецька у своїх сольних виступах («Прелюдія» І.-С. Баха, «Крейслеріана» Р. Шумана, «Балади» Й. Брамса, «Ікони» В. Барвінського хореографії Д. Кравців) тонко інтерпретувала образний зміст музичних творів, демонструючи простоту та експресію руху.

Олена Гердан-Заклинська (1916-й р. н.) була ученицею В. Авраменка у Падебрадах (Чехія), трирічної школи М. Ржечицької-Вайдової і «виразного» танцю М. Броневської, курсів ритміки О. Федак-Драгомирецької при Вищому Музичному Інституті. Її «виразний» танець був представлений у композиціях «Золота осінь» на музику П. Чайковського, «Блищальце» С. Рахманінова, «Коліскова» В. Барвінського, «Спомини з гір» Я. Ярославенка – В. Безкоровайного. Її мистецтво виконання сольних танців «Колісанка», «Метелиця» на музику М. Колесен було відзначене дипломом Міжнародного конкурсу танцю у Брюсселі (Бельгія) у травні 1939-го р., на якому вона гідно презентувала українську хореографічну культуру [20, с. 17-21] (рис. 3).

На думку В. Пастух, є очевидним той факт, що постановки Д. Кравців, О. Заклинської, В. Вольської, Г. Голубовської-Балтарович, О. Горгули-Щуратової, О. Федак-Драгомирецької у тій чи іншій пластичній або національній інтерпретації втілюють у собі інтерес до глибинного світу почуттів і причинності вчинків людини, особливості творчого бачення танцюриста-соліста, специфічне використання сценічного простору, підпорядкованість виразних засобів задуму хореографа, що є важливою особливістю камерного танцю [20, с. 22-27].

Із зростанням числа українських виконавців та послідовників танцю «модерн» значно збільшується кількість їхніх показових виступів на різноманітних імпрезах, у організації яких бе-

Рис. 3. «Колісанка», «Спомін із гір» та «Метелиця»

Джерело [29]

руть участь громадські та культурно-просвітницькі організації.

У березні 1930-го року відбувся хореографічний вечір, підготовлений Товариством Охорони дітей і опіки над молоддю. У виконанні молодих танцюристок Шехович, Сушко, Шухевич, Л. та Д. Федак, Зарицької, Свистун, Зацерковної та інших були представлені «Гавот», «Гумореска», «День і ніч» на музику Р. Штрауса, «Паяц», «Вальс», «Полудневі троянди».

У листопаді 1936-го року у львівському театрі «Ріжнородностей» відбувся вечір, організований товариством «Українська Захоронка», на якому танець «модерн» був представлений доволі багатогранно (ритмопластичний, «виразний», стилізація українського фольклору). «Прелюдії» І.-С. Баха, «Крейслеріані» Р. Шумана, «Нарис» С. Рахманінова, «Ризолютто» Е. Жака-Далькроза у виконанні О. Федак-Дрогомирецької та її учнів скорили глядачів «ніжною музичністю, ясною концепцією орнаменту й формами руху» [12, с. 7]. Д. Кравців виконала композиції «Сміх» на музику Б. Кудрика і «Ангел суму» на музику Б. Весоловського, а також хореографічну візуалізацію віршів І. На-

ріжної без використання музики та ансамблеву композицію «Ікони» на музику «Хорала» В. Барвінського. Талановитим інтерпретатором українського танцю заявила про себе О. Гердан-Заклинська (сольний – «Дробушка», ансамблевий – «Коломійка»). Вона була найбільш запрошуваною учасницею різноманітних концертів, імпрез та свят. Артистизм і високу виконавську культуру продемонструвала Г. Голубовська-Балтарович («Венеція» на музику С. Палмгрена) [20, с. 23-27]. Таким чином, танець «модерн» займав важливе місце у процесі формування хореографічної культури у Галичині міжвоєнного періоду і був представлений такими різновидами: «вільний», «виразний», ритмопластичний, стилізований фольклорний танець, зокрема, український, що спиралась на методики Е. Жака-Далькроза, А. Дункан, М. Вігман. Стилістичними особливостями танцю «модерн» означеного регіону стали: використання синтезу художнього слова, танцювального жесту і руху на музику Р. Шумана, І.-С. Баха, А. Дворжака, В. Барвінського та ін.; національних танцювальних традицій і модерної пластики; сакральний підхід до сценічного танцю.

Список літератури:

1. Білаш П.Н. Балетмейстерське мистецтво і становлення української сценічної хореографії у контексті розвитку європейської художньої культури 10-30-х рр. ХХ ст.: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвозн.: спец. 17.00.01. «Теорія та історія культури» / П.Н. Білаш. – К., 2004. – 18 с.
2. Вороний М. Пластичний вечір Варвари Вольської / М. Вороний // Громадський вісник. – Львів, 1922. – Ч. 104. – С. 4-5.
3. Г. Л.К. Діти дітям (Заходом В. Муз. Інституту ім. Лисенка й Захоронки) / Г. Л.К. // Нова хата. – Львів, 1938. – Ч. 15-16. – С. 8.
4. Гургула-Щуратова О. Ритміка, пластика, мистецький танок / О. Гургула-Щуратова // Нова хата. – Львів, 1936. – Ч. 20. – С. 3.
5. Дитячі імпрези // Нова хата. – Львів, 1934. – Ч. 7-8. – С. 10.
6. Діти-дітям // Діло. – Львів, 1938. – Ч. 120. – С. 8.
7. Діти-дітям // Українське доквілля. – Львів, 1938. – Ч. 5-6. – С. 97.
8. Добротворская К.А. Айседора Дункан и театральная культура эпохи модерна: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусств.: спец. 17.00.01 «Театральное искусство» / К.А. Добротворская. – СПб., 1992. – 17 с.

9. Кравців М. Вклад Стрийщини у розвиток української музики / М. Кравців // Стрийщина. Історико-мемуарний збірник. – Нью-Йорк-Торонто-Париж-Сідней: Комітет Стрийщини, 1990. – Т. 2. – С. 244-247.
10. М.Н. «Лісова пісня» / Н.М. // Жінка. – Львів, 1936. – Ч. 10. – С. 7.
11. Пастернакова М. Балет Курта Йосса / М. Пастернакова // Діло. – Львів, 1937. – Ч. 60. – С. 8.
12. Пастернакова М. Вечір танку, музики та співу / М. Пастернакова // Діло. – Львів, 1936. – Ч. 262. – С. 7.
13. Пастернакова М. Давня й сучасна пантоміма / М. Пастернакова // Назустріч. – Львів, 1936. – Ч. 1. – С. 3.
14. Пастернакова М. Душа і танок / М. Пастернакова // Назустріч. – Львів, 1935. – Ч. 10. – С. 3.
15. Пастернакова М. Жак Далькроз і ритмічна руханка / М. Пастернакова // Назустріч. – Львів, 1934. – Ч. 9. – С. 3.
16. Пастернакова М. На службі Терпсихори / М. Пастернакова // На зустріч. – Львів, 1936. – Ч. 33. – С. 4.
17. Пастернакова М. Рут Сорель і Георг Гроке / М. Пастернакова // Діло. – Львів, 1937. – Ч. 33. – С. 8.
18. Пастернакова М. Слідами Ізадори Дункан / М. Пастернакова // Назустріч. – Львів, 1934. – Ч. 19. – С. 5.
19. Пастернакова М. Що нового в танковому мистецтві? / М. Пастернакова // Нова хата – Львів, 1939. – Ч. 3. – С. 7.
20. Пастух В.В. Модерні хореографічні напрями в Галичині (20-30-ті роки ХХ ст.) / Пастух В.В. – К.: Знання, 1999. – 41 с.
21. Плахотнюк О.А. Сучасний джаз танець як феномен художньої культури: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвозн.: спец. 26.00.01. «Теорія та історія культури» / О.А. Плахотнюк. – Івано-Франківськ, 2016. – 22 с.
22. Погребняк М.М. Танець «модерн» ХХ ст.: витоки, стильова типологія, панорама історичної ходи, еволюція: монографія / Марина Погребняк. – Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2015. – 312 с.
23. Соколов А.А. Пертградський балет начало 1920-х годов и Ф. Лопухов: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. искусствоведения: спец. 17.00.01. «Театральное искусство» / А.А. Соколов. – Л., 1975. – 22 с.
24. Тейдер В.В. Становление советского балетного театра и проблем хореографии 20-х гг.: автореф. дис. на соискание учен. степени канд. искусств.: спец. 17.00.01 «Театральное искусство» / В.В. Тейдер. – М., 1979. – 26 с.
25. ЦДДА України у м. Львів Ф. 835. – Оп. 1. Спр. М60. – 34 арк. Ч. 1. – 1999. – 350 с.
26. Чепалов О.І. Хореографічний театр Західної Європи ХХ ст.: монографія / О.І. Чепалов. – Х.: ХДАК, 2008. – 344 с.
27. Шабаліна О.М. Модерний танець жінок балетмейстерів Заходу ХХ ст.: Культурологічний аспект: автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. мистецтвозн.: спец. 26.00.01. «Теорія й історія культури» / О.М. Шабаліна. – Х., 2010. – 18 с.
28. Шариков Д.І. Сучасна хореографія, як феномен художньої культури ХХ ст.: дис. ... кандидата мистецтвознавства: 26.00.01 / Шариков Денис Ігорович. – К.; 2008. – 190 с.
29. Яців Р. Оленка Гердан – Заклинська (1916-1999): життя у мистецтві / Роман Яців. – Львів: Растр-7, 2015. – 152 с.

Погребняк М.М.

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленко

ТАНЕЦЬ «МОДЕРН» ГАЛИЧИНИ 20-30-х ГОДОВ ХХ ВЕКА

Аннотація

Виявлені й систематизовані різновидності танця «модерн» Галичини 20-30-х гг. ХХ ст. Вияснені форми їх сценічної презентації. Вияснені фактори, які сприяли творчій активності хореографів танця «модерн» даного регіону в означений період. Исследовані стилістичні особливості танця «модерн» Галичини 20-30-х гг. ХХ ст. Систематизовані польські навчальні заведення танця «модерн» даного періода.

Ключевые слова: танець «модерн», Галичина, «свободний» танець, «виразительний» танець, ритмопластичний танець, національне мистецтво, західноєвропейські хореографічні школи.

Pogrebnyak M.M.

Poltava National V.G. Korolenko Pedagogical University

GALYCHYNA MODERN DANCE OF 20-30 YEARS OF THE XX CENTURY

Summary

Varieties of Galychyna modern dance of 20-30 years of the XX century are shown and systematized. The forms of their stage presentation were elucidated. Validities were elucidated, which were promoted for the creative activity of the local choreographers in the branch of modern dance during this period. Stylistic peculiarities of Galychyna modern dance of 20-30 years of the XX century have been investigated. Polish educational establishments of modern dance of 20-30 years of the XX century were systematized.

Keywords: modern dance, Galychyna, «free» dance, expressive dance, rhythmic plastic dance, national art, West European choreographic schools.